

Fakty, plotki i komunikaty w sytuacji zagrożenia

Klasy VII–VIII i ponadpodstawowa · Czas warsztatu prowadzonego: 40 minut

Cel: Oddzielać informację zweryfikowaną od spekulacji, znać ścieżkę zgłoszenia i nie publikować danych zagrożonych.

Nie prowadzimy realistycznych inscenizacji zagrożeń. Czas warsztatu jest rozplanowany na zadania i wymaga udziału prowadzącego. Ten materiał nie jest certyfikatem ukończenia ani opinią prawną. Przykłady są fikcyjne.

Scenariusz zajęć — 40 minut

1. **5 min** — Informacja to nie zawsze fakt
2. **8 min** — Kiedy szukać natychmiastowej pomocy
3. **9 min** — Krążące zdjęcia i filmy
4. **8 min** — Polecenia i komunikacja
5. **10 min** — Rozmowa po zdarzeniu

Rezultat uczestników: Fikcyjny komunikat i karta oceny wiarygodności informacji.

Materiały i organizacja: konspekt, kartki, długopisy, neutralne opisy sytuacji, tablica.

Ustal zasady szacunku i możliwości odstępiania od ćwiczenia. Nie pobieraj autentycznych danych uczestników.

Informacja to nie zawsze fakt

Szybkie wiadomości w sytuacjach niepewnych zawierają fragmenty informacji, emocje i domysły. Zastanów się, kto jest źródłem, czy coś można potwierdzić i jaka jest pilność. Wiarygodne informacje o sytuacji w szkole powinny pochodzić od uprawnionego personelu i służb. Nie trzeba samemu prowadzić śledztwa.

Ćwiczenie / polecenie

Wymyślony komunikat podziel na obserwację, domysł i zalecenie zachowania.

Notatki prowadzącego:

Kiedy szukać natychmiastowej pomocy

Jeżeli widzisz bezpośrednie zagrożenie życia lub zdrowia, należy niezwłocznie powiadomić odpowiednie osoby, służby pod 112 i postępować zgodnie z bezpiecznymi poleceniami. Nie należy ryzykować własnym bezpieczeństwem dla nagrania czy sprawdzenia pogłoski.

Ćwiczenie / polecenie

Przygotuj neutralne zdanie do telefonu alarmowego: gdzie, co wiadomo i czy istnieje zagrożenie.

Notatki prowadzącego:

Krążące zdjęcia i filmy

Publikowanie cudzych zdjęć z kryzysu narusza prywatność i może utrudniać działania pomocowe. Nie przenoś na czaty szkoły informacji o obecności, miejscu pobytu czy stanie zdrowia innych osób. Gdy pojawia się podejrzany materiał, nie należy go dalej wzmacniać.

Ćwiczenie / polecenie

Zaznacz trzy informacje, których nie wolno rozsyłać w sytuacji niepewności.

Notatki prowadzącego:

Polecenia i komunikacja

Ważne jest rozróżnienie poleceń odpowiedzialnych dorosłych od wiadomości anonimowych profili. Szkolne procedury określają organizację działania; w zdarzeniu bezpośredniego zagrożenia należy uwzględniać polecenia służb. Komunikaty powinny być spokojne i zrozumiałe.

Ćwiczenie / polecenie

Ułóż trzy kroki: zatrzymaj plotkę — znajdź oficjalny komunikat — poproś o pomoc.

Notatki prowadzącego:

Rozmowa po zdarzeniu

Nie każdy chce natychmiast rozmawiać o wydarzeniu; można zwrócić się po wsparcie do pedagoga, psychologa lub innej bezpiecznej osoby. Nie należy wymuszać publicznych relacji ani ocen. Ważne jest również powstrzymanie wtórnego rozpowszechniania obrazów zagrożenia.

Ćwiczenie / polecenie

W małej grupie stwórz plakat „Sprawdzam, nie rozsyłam, proszę o pomoc”.

Notatki prowadzącego:

Praca na przypadkach

STUDIUM PRZYPADKU 1

Alarm w grupie

Anonimowe konto publikuje niezweryfikowany wpis o zagrożeniu na terenie szkoły.

Co robisz?

1. Rozsyłam bez sprawdzenia
2. Powiadamiam odpowiedzialnego dorosłego, weryfikuję oficjalne kanały; jeśli zagrożenie bezpośrednie — 112

Omówienie dla prowadzącego: Sygnał może wymagać reakcji, ale nie należy utrzymywać pogłosek.

STUDIUM PRZYPADKU 2

Nagranie z miejsca zdarzenia

Kolega proponuje udostępnienie wideo pokazującego osoby poszkodowane.

Najlepsza odpowiedź?

1. Nie udostępniam, kieruję po pomoc
2. Przesyłam dalej

Omówienie dla prowadzącego: Nie naruszaj prywatności i nie przeszkadzaj w działaniach służb.

Pytania kontrolne i klucz dla prowadzącego

1. Niezweryfikowana wiadomość to...

Możliwe odpowiedzi: Dowód / Sygnał wymagający sprawdzenia

Klucz: Sygnał wymagający sprawdzenia. Nie wszystko, co krąży w sieci, jest faktem.

2. W zagrożeniu życia...

Możliwe odpowiedzi: 112 / Komentarz w serwisie

Klucz: 112. Służby otrzymają niezbędną informację.

3. Warto rozpowszechniać zdjęcia osób poszkodowanych?

Możliwe odpowiedzi: Nie / Tak

Klucz: Nie. Ochrona prywatności ma znaczenie.

4. Kto jest źródłem bezpiecznych poleceń?

Możliwe odpowiedzi: Anonimowy czat / Osoby uprawnione i służby

Klucz: Osoby uprawnione i służby. Polegaj na wiarygodnych kanałach.

5. Uczeń ma sam sprawdzać groźny sygnał na miejscu?

Możliwe odpowiedzi: Nie / Tak

Klucz: Nie. Nie narażaj siebie.

6. Po incydencie można...

Możliwe odpowiedzi: Zwrócić się po pomoc i rozmawiać z zaufanym dorosłym /

Przymusowo wysłuchiwać relacji innych

Klucz: Zwrócić się po pomoc i rozmawiać z zaufanym dorosłym. Wsparcie powinno respektować potrzeby i granice.

Plan zastosowania w placówce

Fikcyjny komunikat i karta oceny wiarygodności informacji.

Dokumentację osobową i opis rzeczywistego zdarzenia prowadzi się poza DSS w uprawnionych systemach placówki. Sprawdź aktualność procedur oraz rozdział obowiązków prawny od dobrej

praktyki.

Źródła do weryfikacji

- Poradnik bezpieczeństwa — materiały rządowe
- MEN: Wiedza moją Tarczą — materiały z 8.10.2026

Autorski materiał edukacyjny Fundacji WHITE-RED · aktualizacja redakcyjna 12.10.2026 · W razie bezpośredniego zagrożenia życia lub zdrowia dzwoń 112. Fundacja WHITE-RED